

UCHWAŁA NR

RADY MIEJSKIEJ IZBICY KUJAWSKIEJ

z dniamarca 2024 r.

w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania za 2023 rok z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny wraz ze wskazaniem potrzeb

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 40 ze zm.) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177)

Rada Miejska Izbicy Kujawskiej

uchwała, co następuje

§ 1. Przyjmuje się roczne sprawozdanie za 2023 rok z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadań, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Izbicy Kujawskiej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ

Marek Dorabiała

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY ZA ROK 2023 ORAZ POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ NA 2024R.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który do dnia 31 marca każdego roku zobowiązuje Burmistrza do złożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją tych zadań. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oprócz zadań nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego określa całokształt zadań administracji publicznej z zakresu wspierania rodziny.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny realizowano przez pomoc finansową, usługową i rzeczową.

W roku 2023 ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 393 osoby z 163 rodzin. Pomocą objęto 33 rodziny (108 osób w tych rodzinach), w których miała miejsce bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Wśród tych rodzin było 15 rodzin niepełnych i 7 rodzin wielodzietnych.

Najczęstszą formą pomocy były zasiłki okresowe oraz zasiłki celowe w szczególności na zakup opału, żywności i leków.

Wszystkie chętne dzieci, wymagające pomocy w postaci zakupu obiadów, korzystały z tej formy wsparcia. Pomocą objęto 76 dzieci z trzech szkół podstawowych i przedszkola.

Dla 3 dzieci z zaburzeniami psychicznymi zapewniono specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane przez pedagoga specjalnego i logopedę i neurologopedę.

Na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych ze wsparcia skorzystało 339 rodzin.

Na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów skorzystało 51 dzieci, które otrzymały świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W ramach Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny wydano 56 kart dla rodzin z dziećmi i 99 dla rodziców, którzy mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. W 2023r. wydano łącznie 157 Kart Dużej Rodziny (w tym duplikaty kart).

W gminie świadczona była także pomoc materialna dla uczniów w formie stypendiów socjalnych na zakup podręczników i przyborów szkolnych. Z tej pomocy w 2023r. skorzystało 101 dzieci na kwotę 95 281,60zł.

Rodziny mogły korzystać ze wsparcia w formie dodatków mieszkaniowych. W 2023r. z tej formy pomocy skorzystały 42 rodziny na kwotę 191 378,00zł.

Do zadań własnych gminy, w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy m.in. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Współfinansowanie przez gminę pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka albo w pieczy zastępczej wynosi:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z powyższym obowiązkiem nasza gmina współfinansowała:

- pobyt 5 dzieci w rodzinie zastępczej na kwotę 28 424,07 zł.
- pobyt 4 dzieci w rodzinnym domu dziecka na kwotę 78 609,09 zł.
- pobyt 4 dzieci w placówce opiekuńczo wychowawczej na kwotę 57 876,48zł.

Łączne wydatki w tym zakresie wyniosły 164 909,64zł.

Wsparcie rodzin z osobami niepełnosprawnymi to jeden z priorytetów w pomocy społecznej. Stąd też podejmowane były działania ustawowe mające na celu poprawę sytuacji osób z niepełnosprawnościami, w tym umożliwienie im rehabilitacji nie tylko zdrowotnej, ale również społecznej i zawodowej. W tym celu rodziny z naszej gminy:

- ✓ korzystały ze świadczenia przewidzianego ustawą pomoc państwa w wychowywaniu dzieci;
- ✓ istniała możliwość skorzystania z Programu „Za życiem” obejmującego m.in.: zapewnienie wszechstronnej opieki nad kobietą i dzieckiem w czasie ciąży i po porodzie, pomoc w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, dostęp do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, a także specjalistyczne poradnictwo i pomoc asystenta rodziny;
- ✓ z uwagi na problem niepełnosprawności rodziny korzystały ze wsparcia finansowego w postaci różnych świadczeń przewidzianych ustawą o świadczeniach rodzinnych;
- ✓ w ramach PFRON istniała możliwość udzielenia pomocy na dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego czy likwidacji barier architektonicznych.

Ponadto OPS współpracował z Fundacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Pracownicy socjalni przy okazji przeprowadzanych wywiadów środowiskowych monitorowali sytuację zdrowotną rodzin zwłaszcza dzieci i młodzieży. Asystent rodziny również zwracał uwagę, czy dzieci objęte jego wsparciem nie wymagały pomocy zdrowotnej.

Zabezpieczenie potrzeb edukacyjnych i opiekuńczych

Uzyskaniem przez dzieci i młodzież jak najlepszego wykształcenia i rozwoju, promowaniem zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, troski o środowisko naturalne w szczególności zajmowały się placówki oświatowe z terenu gminy poprzez realizację różnych programów. W 2023 r. na terenie gminy funkcjonowały: 1 przedszkole; 3 szkoły podstawowe (w dwóch jednostkach funkcjonują oddziały przedszkolne); zespół szkół w tym: 1 liceum ogólnokształcące; 1 liceum ogólnokształcące dla dorosłych; szkoła branżowa I i II stopnia (wielozawodowa), technikum oraz szkoła policealna.

Podobnie, jak w poprzednich latach w szkołach czynne były świetlice, w których dzieci były objęte opieką rano podczas oczekiwania na zajęcia edukacyjne i po południu po zajęciach w oczekiwaniu na odwóz, miały możliwość skorzystania z pomocy przy odrabianiu lekcji oraz uczestniczyły w zajęciach opiekuńczo-wychowawczych (edukacyjnych i terapeutycznych) oraz rekreacyjno-sportowych organizowanych na boisku „Orlik 2012”. Jednostki oświatowe zapewniały uczniom udział w zajęciach wyrównujących szanse: zajęcia rewalidacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, emocjonalno-społeczne, wczesnego wspomaganie rozwoju, rozwijające zainteresowania oraz w ramach programu MEiN: zajęcia pobudzające rozwój fizyczny “wf z AWF”. Szkoła w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej zapewnia opiekę pedagoga szkolnego, logopedy, psychologa, pedagoga specjalnego oraz nauczyciela specjalisty współorganizującego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (autyzm, zespół Aspergera, sprzężenia).

Dzieciom niepełnosprawnym zapewniono dostępność kształcenia poprzez: zatrudnienie specjalistów, możliwą likwidację barier architektonicznych, organizację zajęć nauczania indywidualnego, współpracę z instytucjami zewnętrznymi (PPP w Lubrańcu i Lubieniu, M-GOPS w Izbicy Kuj., PCPR we Włocławku).

W ramach zwiększenia dostępności kształcenia uczniowie niepełnosprawni mieli możliwość korzystania z transportu do szkół organizowanego przez gminę.

W 2023r. w gminie Izbica Kujawska funkcjonował żłobek, w którym opiekę znalazło 24 dzieci. Żłobek jest jedną z kilku form opieki nad małymi dziećmi (do 3 r.ż.), których celem jest pomoc rodzicom w godzeniu pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi (opieką nad dziećmi). Ma wspierać rodziców w opiece i wychowaniu dzieci, ale przede wszystkim zapewniać dziecku możliwość uczenia się poprzez zabawę oraz opiekę w czasie, gdy rodzice nie mogą jej sprawować osobiście np. w czasie gdy są w pracy. Co ważne, żłobek zapewnia dzieciom opiekę w warunkach jak najbardziej zbliżonych do warunków domowych, a więc ma w nim być bezpiecznie i przytulnie. Dzięki temu dziecko może czuć się komfortowo, a odpowiednio przygotowana kadra pomoże mu się szybciej rozwijać - zdobywa nowe umiejętności społeczne, takie jak praca w grupie, nawiązywanie relacji z innymi dziećmi, ale także uczy się samodzielnej zabawy.

Do zadań żłobka należy w szczególności:

- 1) zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych;
- 2) zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka;
- 3) prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

W celu zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych asystent rodziny we współpracy z pracownikami socjalnymi na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Polegało to na wizytach pracowników ops w środowiskach tych rodzin, prowadzeniu wywiadów środowiskowych, przeprowadzaniu rozmów telefonicznych, sporządzaniu notatek służbowych. Ponadto pracownicy ops na bieżąco współpracowali z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji mających kontakt z rodziną problemową.

Na terenie gminy Izbica Kujawska funkcjonował **Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Uzależnionych i ich Rodzin**. W punkcie konsultacyjnym dyżury pełnił **psycholog/terapeuta ds. uzależnień**, który pomagał rodzinom z problemem uzależnienia, zwłaszcza w których występowała przemoc, zagrożeniem wykluczeniem społecznym i borykającym się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi.

W 2023r. ze wsparcia psychologa skorzystały 82 osoby (w tym 43 kobiety, 29 mężczyzn i 10 dzieci) - razem 144 porady.

Z uwagi na przemoc w rodzinie z pomocy psychologa skorzystało 18 osób (w tym: 9 kobiet - ofiar, 2 mężczyzn - sprawców i 7 dzieci- ofiar) – razem 47 porad.

W psychoterapii wzięło udział 8 osób – razem 72 sesje.

Uzależnienia od alkoholu, gier komputerowych, itp. - 24 osoby (w tym 12 kobiet, 7 mężczyzn i 5 dzieci (gry komputerowe) – razem 126 porad.

W siedzibie Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej w 2023r. działał **Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej**, który cieszył się zainteresowaniem. Radca prawny, udzielał pomocy prawnej między innymi w zakresie prawa rodzinnego.

Rodziny mogły korzystać z pomocy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lubrańcu, w której prowadzone są działania wspierające rodzinę takie jak:

- szkoła dla rodziców- trening umiejętności wychowawczych dla rodziców
- zajęcia socjoterapeutyczne
- zajęcia psychomotoryczne
- zajęcia wspierające rozwój małego dziecka

- zajęcia logopedyczne z elementami integracji sensorycznej

Jednym z istotnych zadań w pracy z rodziną wyszczególnia się wsparcie środowiska, tzn. sąsiadów, rodzin zaprzyjaźnionych, tzw. **rodzin wspierających**.

Gmina Izbica Kujawska w 2023r. zaprosiła do współpracy rodziny, które chciałyby zostać rodzinami wspierającymi dla rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Niestety, do tej roli nie zgłosiła się żadna rodzina. Rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze w pierwszej kolejności wykorzystują wsparcie członków swoich rodzin, np. dziadków czy rodzeństwa. W sytuacji, gdy rodzina dalej przeżywa trudności, mimo wsparcia ze strony najbliższej rodziny, udzielana jest pomoc społeczna oraz organizowane jest wsparcie asystenta rodziny.

Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży

Rodziny posiadające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej w stosunku do swoich dzieci potrzebują pomocy w zakresie organizowania tym dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych czy zaburzeń zachowania.

Pomocną w zapobieganiu niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży byłaby **placówka wsparcia dziennego**, np. świetlica środowiskowa. Na terenie gminy Izbica Kujawska w 2023r. nie funkcjonowała taka placówka.

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w gminie, była realizowana w świetlicach szkolnych. Placówki oświatowe organizowały: uroczystości przedszkolne, szkolne służące wzmocnieniu więzi rodzinnych. Realizowana była systematyczna współpraca z rodzicami poprzez min. informowanie o postępach dzieci o ich kłopotach i problemach, ustalanie wspólnego frontu oddziaływań wychowawczych, organizowanie konsultacji indywidualnych.

Miejsko-Gminne Centrum Kultury w Izbicy Kujawskiej również włączyło się w organizowanie zajęć dla dzieci w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Organizowane były pikniki rodzinne, Dzień Dziecka, zajęcia taneczne, Wakacyjny Tydzień, wycieczki, ferie zimowe, zajęcia akrobatyczne, zajęcia wokalne, warsztaty kulinarne, spektakle teatralne, itp.

Wspieranie interdyscyplinarne rodzin, dzieci i młodzieży

Rodzina przeżywająca trudności miała zapewnione wsparcie i pomoc asystenta rodziny. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie oraz całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami.

Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodzin objętych opieką.

W celu usprawnienia funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym oraz rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, asystent rodziny:

- dbał o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin a mianowicie: mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych;
- pomagał w rozwiązaniu problemów psychologicznych klientów, tj. emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupach rówieśniczych;
- wspierał swoich klientów w podejmowaniu aktywności społecznej;
- współpracował z jednostkami administracji samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami specjalizującymi się w działaniu na rzecz dziecka i rodziny;
- motywował do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomagał w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, wspierał w przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce;
- współpracował z rodzinami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i zacieśniania więzi rodzinnych.

W niektórych przypadkach nie ma u rodziców woli zmiany sposobu życia. Dzieje się tak w szczególności w tych rodzinach, gdzie dominującym problemem jest alkoholizm. Brak chęci podjęcia leczenia uzależnienia czy zaniedbywanie potrzeb dzieci, staje się przyczyną ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej.

Również na terenie naszej gminy było widoczne zjawisko niechęci współpracy rodzin z pracownikami ośrodka pomocy społecznej oraz pracownikami szkoły w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.

W takich przypadkach wystąpiła potrzeba skierowania sprawy do sądu.

W roku sprawozdawczym pracę w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Izbicy Kujawskiej kontynuował jeden asystent rodziny zatrudniony na pełen etat.

Koszt wydatków poniesionych na realizację tego zadania wyniósł 70 406,00zł., z tego kwota 9 783,39 zł. była dofinansowana z „Programu asystent rodziny na rok 2023”

Asystent rodziny wsparciem objął 12 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym 28 dzieci.

Jednym z zadań gminy wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest tworzenie asystentom rodziny możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych w celu przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu oraz zachowania i wzmocnienia kompetencji zawodowych tej grupy zawodowej.

W 2023r. asystent rodziny uczestniczył w szkoleniach: „Praca asystenta rodziny-krok w dobrym kierunku”, „Ochrona danych osobowych w ośrodku pomocy społecznej”

Szczególną troską i opieką objęte zostały rodziny doświadczające przemocy. Powołany przez Burmistrza Izbicy Kujawskiej Zespół Interdyscyplinarny ma za zadanie podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele

różnych instytucji, którzy łączą swoją wiedzę i umiejętności w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy i pomocy rodzinom dotkniętym tym zjawiskiem.

W 2023r. zostało założonych 9 Niebieskich Kart w 9 rodzinach oraz kontynuowano 2 Niebieskie Karty z 2022r. Powołano 21 grup roboczych, które podczas spotkań z osobami doznającymi przemocy i sprawcami przemocy opracowały i realizowały szczegółowy plan pomocy rodzinie. Grupy objęły pomocą 11 osób - ofiar przemocy oraz skierowano działania do 12 sprawców przemocy.

Podsumowanie

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny jest sprawozdaniem z wykonania zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Analiza danych zebranych w niniejszym opracowaniu pozwala stwierdzić, iż rodziny z dziećmi mogą liczyć na znaczące wsparcie ze strony gminy, dzięki czemu mają możliwość zaspokojenia najważniejszych potrzeb dzieci, w tym: bytowych, edukacyjnych oraz związanych z rozwojem zainteresowań i wypoczynkiem.

Skuteczność realizacji działań na rzecz rodziny, jest możliwa wyłącznie przy interdyscyplinarnej współpracy wszystkich instytucji oraz organizacji realizujących zadania na rzecz dzieci i rodzin z terenu gminy Izbica Kujawska.

Dla prawidłowej realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny konieczne jest:

1. Opracowanie gminnego programu z zakresu wspierania rodziny.
2. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka oraz z pobytem dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo- wychowawczej.
3. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z dalszym zatrudnianiem asystenta rodziny.
4. Zabezpieczenie środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych asystenta rodziny.
5. Zabezpieczenie środków finansowych na finansowanie specjalistycznego poradnictwa na rzecz rodzin przeżywających trudności.
6. Dalsza współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Wypracowanie skuteczniejszych działań głównie pomiędzy szkołą, policją, sądem i ops.

Wskazane jest, aby wszystkie instytucje i organizacje, które mają w swych zadaniach pracę z rodziną podejmowały inicjatywę zintegrowanych i całościowych działań na rzecz dzieci i ich

rodziców, co przyczyni się do wzrostu skuteczności w udzielaniu pomocy rodzinom posiadającym trudności opiekuńczo – wychowawcze.

Izbica Kujawska dnia 28.03.2024r.

Uzasadnienie

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy - zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - przyjmowanie sprawozdań z działalności burmistrza.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Ww. potrzeby stanowią w myśl art. 179 ust. 2 ustawy, podstawę do uchwalenia przez radę gminy gminnych programów wspierania rodziny.

W uchwale przedstawiono sprawozdanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izbicy Kujawskiej z realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny za ubiegły rok.

Określono także potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2024r.

Mając powyższe na uwadze, wywołanie powyższej uchwały jest uzasadnione.